

Algemene Politieke Beschouwingen
D66 Krimpen aan den IJssel n.a.v.
de Kadernota 2016

1^e termijn raadsfracties (maandag 6 juli 2015)

(gesproken tekst geldt)

Mevrouw de voorzitter, wethouders, collega-raadsleden en overige aanwezigen,

U hoort het, ik heb muziek meegebracht vandaag. Omdat ik dacht dat u wel even toe zou kunnen zijn aan een opkikkertje; na alles wat er vanavond al over u is uitgestort; en nog uitgestort gaat worden. Maar dat is niet alles. Met het lezen van de Kadernota 2016; het nadenken over de algemene beschouwingen; en het onvermijdelijk daarbij horende terugblikken op het afgelopen politieke jaar in Krimpen begon muziek steeds meer een soort verbindend element te worden in mijn bijdrage. U zou het een thema mogen noemen.

Voorzitter:

De eerste Algemene Beschouwingen in ons mooie, duurzame vernieuwde raadhuis. Algemene Beschouwingen naar aanleiding van alweer de tweede kadernota van dit college. Maar eigenlijk ook een beetje de eerste *echte* van dit college, want de vorige was nog een tikje technisch-ambtelijk en nog onvoldoende voorzien van politieke kleur. Tijd om te beschouwingen wat het afgelopen jaar is gepasseerd en wat de contouren van het beleid voor de nabije toekomst zijn? Zit er muziek in, zal ik maar zeggen? Of klinkt het soms wat vals?

Mijn keuze voor het gekozen fragment is niet willekeurig; u vreesde waarschijnlijk al zoiets. Take Five van Dave Brubeck. U herkende het ongetwijfeld. Zo vaak al te horen geweest; maar voor het eerst in dit theater! Al uit 1959; van het album Time Out; de cool jazz van het Dave Brubeck Quartet, met legendarisch pianist Brubeck en alt sax grootheid Paul Desmond. In 5/4 maat; dat was echt een revolutie indertijd. Kon je helemaal niet op dansen! Brubeck was gek op dit soort vingeroefeningen; de structuur van klassieke muziek (waar zijn moeder zo dol op was), gecombineerd met zijn ongeëvenaarde improvisatietalent. Fantastisch. En ik ben niet eens een jazz-kenner. Maar dat hoeft ook niet. Je hoeft geen verstand te hebben van muziek om te horen en te voelen of het klopt. Het leuke is nu: dat

gevoel geldt evenzeer voor politiek. Als het goed voelt klopt het meestal ook wel en creëert het draagvlak. En het omgekeerde is ook meestal waar. Ik kom daar later in mijn betoog nader op terug.

Voorzitter:

Toch even de techniek in. De voorjaarsnota maakt geen deel meer uit van de kadernota. Vorig jaar zou ik dat als winst hebben betiteld, maar het college heeft nu de hele voorjaarsnota naar de prullemand verwezen en men is van mening dat een maandelijks begrotingswijziging veel informatiever is. Mijn fractie deelt die opvatting niet zoals u bekend is en wij zijn benieuwd hoelang dit experiment stand zal houden. Mijn verwachting is dat anderen ook gaan ervaren dat een document als de voorjaarsnota op zich niet zaligmakend is, maar dat er wel behoefte blijft bestaan aan integraal financieel doorzicht van de huidige begroting.

[denk aan actuele thema's als het risico-management, de decentralisaties in het sociaal domein, invoeren van een vorm van vennootschapsbelasting voor overheden, ontwikkelingen bij verbonden partijen, etc. Raadsleden hebben toch behoefte om de ontwikkelingen in een dynamisch geheel als de gemeentelijke begroting te volgen en in samenhang met elkaar te bekijken. Voorsnog is niet duidelijk hoe het college wel gaat voorzien in die informatie-behoefte.]

Dit is wat mijn fractie betreft dan ook een voorbeeld voor de stelling dat niet elke improvisatie op een thema op voorhand succesvol is te noemen. En soms moet je die dan maar niet meer opvoeren.

Voorzitter:

Waar kan dit college op terugkijken na een jaar? Welke gestelde maatschappelijke doelen zijn bereikt? Geen visie; wel een duurzaamheidsagenda, een sportagenda; aanpassingen in onze afvalscheiding; 175 meter door de gemeente wandelen met je afval en meteen je eenzaamheid oplossen door buurvrouws restafval gelijk mee te nemen.. Natuurlijk de decentralisaties in het sociaal domein. We hebben nieuwe afspraken gemaakt over de openingstijden en -momenten van de Algerabrug. Er zijn een flink aantal verkeerstechnische maatregelen uitgevoerd die de doorstroming van de Algeracorridor verder moet bevorderen. Belangrijk, maar politiek-bestuurlijk of maatschappelijk gezien geen hele grote resultaten. Eerder het wegwerken van achterstallig onderhoud met enkele hoogtepuntjes.

Maar dat zijn dan wel zo'n beetje de belangrijkste wapenfeiten. En o ja natuurlijk burgerparticipatie: een referendumverordening! Oh nee, die was toch echt een beetje van ons, geloof ik.

Voorzitter:

Het blijft allemaal nog een tikkie mager. Zeker voor een college met vier wethouders. Een investering in Krimpense bestuurskracht, zo is ons vorig jaar beloofd. Dat is op zich te billijken in het licht van de toch wel complexe verkiezingsuitslag en de politieke verhoudingen. Maar de omvang werd ook zeker verantwoord geacht met het oog op de nieuwe bestuursstijl en de afwikkeling van nieuwe en lopende dossiers. Dat moet ook de extra lasten van ruim €100.000 rechtvaardigen. De fractie van D66 ziet echt nog te weinig rendement van deze investering. Graag horen wij van de individuele wethouders hoe zij hierop reflecteren vanuit hun eigen positie. En dan kan wat ons betreft de bijdrage van wethouder Oosterwijk een bescheiden zijn: hij heeft namelijk wat mijn fractie betreft het afgelopen jaar de meeste daadkracht en doorzettingsmacht getoond. Maar het lijkt te vaak op een kwartet met één solist en dat sterkt mijn fractie tevens in de opvatting dat als de rest van het college ook even aanpikt het met een trio zeker niet minder zou zijn geweest. De toegevoegde waarde per wethouder is voor ons nog niet heel zichtbaar.

Voorzitter:

Het financieel meerjarenbeeld wordt sterk vertroebeld door een onzekere toekomstige ontwikkeling van de Algemene Uitkering en de potentiële financiële risico's die kunnen samenhangen met de decentralisaties. Daarover valt op dit moment verder weinig te zeggen. We gaan het ervaren met elkaar. Gelukkig zijn er ook wat meevallers, zoals een duidelijk lagere rente dan eerder begroot, juist op het moment dat onze gemeente stevig moet lenen vanwege omvangrijke investeringen in bijvoorbeeld nieuwe raadhuis en Krimpenerwaard-college.

Voorzitter:

Dat brengt mij toch bij het belangrijkste onderdeel van de kadernota:; dat wat wij toch nog maar de voorzieningendiscussie zullen noemen. De kadernota laat vooral zien dat dit college verwacht dat het onderwerp gedurende de rest van de collegeperiode nadrukkelijk op de agenda blijft staan en pas na de volgende gemeenteraadsverkiezingen tot de gewenste financiële resultaten zal gaan leiden. Dat heb ik mij toch niet gerealiseerd toen wij vijf jaar geleden die discussie zijn gestart. Hoe komt dat nu heb ik mij afgevraagd?

Als ik een beetje afstand neem dan zie ik in hoofdzaak twee, ogenschijnlijk tegenstrijdige ontwikkelingen. Enerzijds schieten bepaalde onderwerpen totaal niet op: kostprijsdekkende huur, terugdringen van de overhead, de sportaccommodaties; een te laag tempo in de afgesproken verzelfstandiging van zwembad en muziekschool.

Anderzijds constateer ik een vlucht naar voren als het bijvoorbeeld gaat om de multifunctionele accommodaties. Big Bear en Onderdak worden plotseling 'leeggeredeneerd' en lijken niet meer nodig. De Tuyter wordt helemaal volgeplempt onder het mom van het bruisende culturele hart van Krimpen. Maar een cultureel bruisend centrum vraagt om een visie en een cultureelprogramma. Niet om een verhuisdozenwedstrijd van de boekhouders!

En dan vallen de kosten ook nog eens flink tegen! Ontwikkelingen die op het eerste oog weinig relatie met elkaar lijken te hebben en soms zelfs haaks op elkaar lijken te staan. Waar sommigen blijkbaar een ambitieus college met bijpassend doorpakkende en daadkrachtige wethouder zien, ziet de D66 fractie verwarring en bestuurlijke onrust.

En voorzitter:

De stand van de voorzieningendiscussie in Krimpen brengt mij weer bij Dave Brubeck. Dat begrijpt u.... Of wellicht nog niet.

Ik ga u meenemen. De overeenkomst tussen politieke dynamiek en jazzmuziek is niet van mij. Helaas: er zou wellicht een prachtige academische loopbaan voor mij zijn weggelegd als dat wel zo was geweest. Ik zou hier best als een prof.dr. Paul Frissen voor u willen staan.

Nee voorzitter, de overeenkomst is van prof.dr. Hans Boutellier, voorzitter van het Verwey-Jonker instituut en bijzonder hoogleraar aan de VU in Amsterdam. Dus dan zit het wel goed, zoals u begrijpt. In 2010 betoogde Bottelier in zijn boek 'De Improvisatiemaatschappij', dat onze samenleving zeer complex is geworden en zich niet meer laat oplossen met strakke regie vanuit gedeelde opvattingen over maatschappelijke structuren. Hij ging op zoek naar de verhouding tussen vrijheid en organisatie binnen de samenleving. Hij zag als eerste de vergelijking met jazzmuziek: "een jazzimprovisatie ontstaat vanuit een heel strakke organisatie, maar is daarbinnen vervolgens heel spontaan. Een geslaagd jazzoptreden is georganiseerde vrijheid; iedere variatie en improvisatie keert telkens weer terug in een bepaald motief. Daar moet een bestuurder, de politicus op kunnen aansluiten. Aansluiten op het ritme dat speelt, het ritme van de samenleving." En: goed improviseren vraagt om uitzonderlijke discipline. En betrokkenheid van alle participanten.

Voorzitter: een wetenschapper met zo'n inzicht helpt ons verder. Ik verdenk Boutellier er van mogelijk sociaal liberale trekjes te vertonen. Hijzelf denkt daar trouwens anders over. Dat geeft maar aan dat je zo'n wetenschapper ook niet blind moet geloven. Laten we vooral ook ons eigen nadenken niet uitschakelen

Wat kunnen we leren van Boutellier?

Les 1 is: improviseer waar mogelijk, maar blijf altijd bij de les. Toets met regelmaat of wat u doet nog steeds een relatie heeft met uw uitgangspunten. Kortom: waarom doen we dit?

Les 2: geef de specialist de ruimte om te soleren; de rest is er om te ondersteunen en de structuur te bewaken. En samen klinkt het dan geweldig.

Is onze discussie zo ingewikkeld of vergeten we te vaak onze uitgangspunten? Zijn we een jazzensemble of zien we hier een klassiek dirigent voor een jazzkwartet staan zweten? Dat laatste wordt niets, vrees ik.

Natuurlijk zijn er verschillende politieke opvattingen; binnen en buiten de coalitie. En wat begon als een heldere discussie over taken en verantwoordelijkheden van inwoners versus overheid lijkt langzaamaan verworpen tot een locatiestudie met strikte financiële taakstellingen.

Maar voorzitter: over plattegronden gebogen experts met hun vlekkenplannen en investeringsvergelijkingen voor nieuwbouw of renovatie dragen niet bij aan het beeld van een gemeentelijke overheid die zich beraadt op haar maatschappelijke doelstellingen. En het gesprek met de lokale maatschappelijke instanties en onze inwoners (om wie het gaat) is totaal naar de achtergrond verdronken. Dat zit nu blijkbaar teveel in de weg. En je mag alleen meepraten als je het met ons eens bent.

En dat voorzitter:

die ontwikkeling in Krimpen stoort mij; een coalitie die bij elke opmerking of reactie vanuit de oppositie steeds geprikkelder reageert en zich krampachtig vastklampt aan elkaar. Het debat wordt bij voorbaat in de kiem gesmoord. Dat is niet de kracht van verbinden; dat is platte macht uit angst om het debat te voeren.

Maar politiek, voorzitter: is het theater van het uitwisselen van politieke opvattingen en meningen. Politieke besluitvorming heeft debat nodig; het wordt er beter van. De samenleving wordt er beter van. Democratie is meer dan de macht van het getal. De helft plus 1 geeft u een (kleine) meerderheid, maar dat is een Noord Koreaanse opvatting van

democratie; geen draagvlak. In een parlementaire democratie als de onze is maatschappelijk draagvlak van het allergrootste belang. Dat vraagt om te luisteren naar minderheidsopvattingen in de raad en de samenleving en echte participatie van inwoners. Geen communicatie schijngevechten, maar een oprechte uitwisseling van opvattingen.

Ik reik deze coalitie de hand om samen dat proces verder uit te werken. Dat vraagt van u een wat swingender opstelling. Ik wil met u samenwerken. Niet omdat ik het met u eens ben, maar juist omdat ik het **niet** met u eens ben.

En ter inspiratie wil ik graag nog een stukje hedendaagse jazzimprovisatie laten zien. Hierin kunt u zien hoe eigennuttige opvattingen in goede samenwerking tot prachtige en breed gedragen oplossingen in onze moderne samenleving kunnen leiden. Geniet er van en doe er uw voordeel mee.

Ik dank u voor uw aandacht.